

עין משפט
גור מצוה

כ א ב מ"י פיג מהלסת
נחל מקדש הלכה ו' ו'
והלכה ד'
כא ג מ"י פ"ו מהלסת
תמחין הלכה ו' פמג
כב ד מ"י פ"ה מהלסת
דולח הלכה ה' פמג
שפון ע"ה:
כג ה מ"י פ"ה ה' ג'
כד ו מ"י פ"ה ג' ו' עין
כ"ח מ"י:
כה ז מ"י פ"ה ה' ה'
כו ח מ"י פ"ה ה' ה' הלכה
טו:
כז ט מ"י פ"ה ה' ה' הלכה
טז:
כח י מ"י פ"ה מ"ה'
סנהדרין הלכה י'
פמג לחין קט':

ח:

ממא יהיה כפ"ב מקוב. קשה לישמוק מאשר ומיהיה ויש לומר
לאשר אורמיה דקרא הוא: דלמא חרישת העומר
דמצוה ואמר רחמנא תשובה. קת קשה לישמוק מניה דמשנות
ומיהיה חתי לן דהא למישרי מלרבינן קרא וי"ל דהא לא חייש
רן לסמור דרשא דלאשמעין מה
חריש רשות ומעשה נהלא נאמר דלמא
לדרשא אחרינא: אינו צ"ל חריש
וקציר ש"ל שביעית כו'. מימה דכשלמא
קציר כתיב נהלא ענינא את ספיה
דקרא לא תקצור אבל חרישה לא
כתיב כלל התם וכי"ל דילפינן מקראי
דכתיבי כל שאר עבודות קרקע הא
איכא מ"ד פ"ק דמו"ק (דף ג'):
דקרא אהני דכתיבי נהלא מיחייב
אבל איך לא חרישה גופה ממעט
התם דמקאמר החורש שבשיעית אינו
לוקח (ו) וי"ל דכיון דקסבר דקציר אמי
לחופסת חריש נמי אהא לתוספת:
והא אמרת יצא האב המכה בנו.
קשה (ס) [לר"י] דהיינו דוקא
כשמייסרו ומכהו כחמתו אבל אם
הלך ציער והורגו כשוגג למה לא
יגלה וי"ל דמשמע ליה דמייירי בכל
ענין אף אם מכהו לייסרו דאם לא
כן אמאי נקט עפי נן מאלס אחר:
אלמלא

אלו הן הגולין פרק שני מכות

לרכוש עובל יוס. שאם נכנס למקדש ענוש כרת: לרכוש מחוסר
כיפורים. מאותן טומאות הלכות קרבן וטבל והעריב שמשו ולא
הינא כפרתו ונכנס למקדש חייב. וארבע טומאות הן הטעונות
קרבן הזב והזבה והיוולדת והמזרע: מעוד קאמינא. עוד טומאתו

זו. עוד ש"קרא יתירא לדרשא הוא:
איכא דמתייב לה. להא דל"ל הוא
מרכיב לרכב והא דלאתיב רכיבא
אהא: אין ל"ל חריש וקציר של
שביעית כו'. דעל כרחק שבשיעית
דשמיעה הכתוב מדבר דלי כדכתיב
דליוס השביעי קאי מאי שגא חריש
וקציר דנקט אלף ה"ק שגמ ימיס
מעבוד ושביעי משנות הששה
שמה עובד כתיב חריש וקציר
משנות(ס): הנכנס לשיעית. (ו) וחריש
של שביעית שגא יתרוש בששית
חרישה המועלת לשיעית: וקציר
של שביעית הוילא למלאי שביעית.
שאם הכיאה שלש שבשיעית מלא
היא ראויה לקצור ואם קצרה בשמינית
לכך נלחבו זה קדושת שביעית: רבי
ישמעאל אומר מה חריש רשות כו'.
ובשנת קאי ולהכי נקט חריש וקציר
לומר לך מה חריש שאני אומר
לך בשנת חריש של רשות הוא שאין
לנו חריש של מזהו אף קציר אינו
אומר לך אלף של רשות יאל קציר
העומר: אם מלא חרוש אינו לרבי
לחרוש. אבל קציר אפילו מלא קצור
מזהו לקצור לשמה דכתיב וקצרתם
והבאתם את עומר: לאו מילתא היא
דאמרי. שהיה לי להשיבו משנה
נלחמ דקרא לאו במזהו איירי:
מאי טעמא קציר דומיא דחריש.
מה חריש בכל מקום מלא חרוש אין
מזהו לחרוש אף קציר כתיב עסקי'
שאם מלא קצור אין מזהו לקצור יאל
קציר העומר שאפילו מלא קצור מזהו
לקצור: ואי ס"ד מזהו. נקציר של
מזהו מלא קצור אינו קוצר מתיבה
היא זו: **מתני'** ע"י הנין. אם
הרגו לבנו בשוגג: חון מגר טושב.
שאין ישראל גולה על ידו: (ו) הכל
גולין. מפרש בגמרא לאחרי מתי:
בב' בשוליא דנגרי. נלמוד חריש
עניס שאינו מלמדו תורה אלא אומנות.
שוליא וייגרינו: מיוספיה הוא.
ואף זו מזהו על האל ללמדו דילפינן
לה מקרא פירק קמא דקדושין
(דף ל): דכתיב וקחט טן ראה חייס עס
אשה אשר אהבת הקיס אומנות שהוא
חיותו לאשה כסם שאינו חייב להשיאו

מסורת הש"ס

(א) מ"ד מה" (ב) ג' מ"ה (ג) כ"ה
נר"י דר"ל (ד) שביעית פ"ה
מ"ד מ"ח (ו) ז"ה (ז) ט'
(ח) שבת ס"ג (ט) דר"ה
מ"ו (י) וכלל הששה ג"ר
ח"ו (יא) וכלל הששה ג"ר
(יב) וכלל הששה ג"ר
מ"ח (יג) וכלל הששה ג"ר
נ"ב (יד) וכלל הששה ג"ר
נ"ד (טו) וכלל הששה ג"ר
נ"ו (טז) וכלל הששה ג"ר
נ"ז (יז) וכלל הששה ג"ר
נ"ח (יח) וכלל הששה ג"ר
נ"ט (יט) וכלל הששה ג"ר

הגרות הב"ח

(א) נ"ב לא מלא מלאה ה"ל
דלמחר מ"ש קציר ו"י
אף קציר נמי מצא קצור
אינו קציר יצא קציר
העומר שאפי' מצא
קצור מצוה לקצור
ולחברא ו"י מ"ד מזה
מלא קצור אינו קצור מזה
נ"ל: (ב) ר"ח ד"ה אין
הר"י וח"י מ"ה חריש
של שביעית הנכנס
לשיעית שגא יתרוש
בששית: (ג) ר"ה הכל גולין
צ"ל קודם ד"ל חון מגר:
(ד) ו"ה ד"ה אינו ו"י
חריש מ"י מ"ד חריש וקציר
לומר לקצור דקציר
אמי לחופסת. י"ב מ"י דהא
דקצור ח"ל לומר חריש
לא דוקא דלמ"י חון מגר
חריש מ"י מ"ד חריש וקציר
לומר לקצור ובע"כ דקציר
אחא לחופסת קצור הנכנס
לשיעית חריש מ"י מ"ה חריש
לחופסת חריש הנכנס
לשיעית ו"י השתא
שכתיב קרא דכתיב חריש
ח"ל מ"י חון מגר נ"ל
חופסת וד"ק: (ה) ר"ה
והא וכו' קשה לרש"י
דהיינו:

הגרות הגר"א

[א] בשבטה וגר מושב
גולה ע"י גר מושב כ"ל
(ב) ה"ל לקמן ט' א'
וכינסתו:

לענין רש"י

וייגרינו [וייגרינו]
שוליא.

רבינו הגנאל

עוד לרבינו למה סוהו.
טמא יהיה לרבות טבול
יוס. טומאתו בו לרבות
מחוסר כפורים. איכא
דמתייב לה להא דאמר
ליה ההוא מרכיב ליה רבא
ישיטא רשני ליה רבא
אחא בחריש ובקציר
תשבוטו ר' עקיבא אומר
אין צ"ל חריש של
שביעית וקציר של
שביעית כו' ופשוטה ה"י:
האב גולה על ידי הנין.
כלומר אם הכה האב
את בנו והרגו הרי זה
גולה ואוקמה גולה הכהו
ללמדו תורה ולא מוסר
אלא הכהו ללמדו אומנות
והוא דידע אומנות אחרת
דכיון דאית ליה אומנות
אחרת אית ליה חיותא
נמצא האב כהנו שלא

כשהיורג נמי מצוה קא עביד דכתיב י"סר בנך ויניחך י"הדר אמר רבא לאו
מילתא היא דאמרי (ב) קצירה דומיא דחרישה מה חרישה מצא חרוש אינו
חרוש אף קצירה נמי (ב) (מצא קצור אינו קוצר) ואי ס"ד מצוה מצא קצור
אינו קוצר מצוה לקצור ולהביא: **מתני'** י"האב גולה על ידי הנין והבן
גולה ע"י האב י"הכל גולין על ידי ישראל וישראל גולין על ידי הנין חון מגר
תושב ו'גר תושב (א) אינו גולה אלא על ידי גר תושב: **בב' האב גולה ע"י
הבן והאמרת יצא האב המכה את בנו דגמיר והאמרת אע"ג דגמיר מצוה
קעביד בשוליא דנגרי שוליא דנגרי חיותא היא דלמודיה דגמיר אומנותא
אחריתא: והבן גולה ע"י האב כו':** ורמינדיה מכה נפש פרט למכה אביו
אמר רב כהנא לא קשיא הא ר"ש והא רבנן "לד"ש דאמר חנק חמור מסייף
שגגת סייף ניתנה לכפרה שגגת חנק לא ניתנה לכפרה לרבנן דאמרי סייף
חמור מחנק הורג אביו [בשוגג] שגגת סייף הוא ושגגת סייף ניתנה לכפרה
רבא אמר "פרט לעושה חבורה באביו בשוגג ס"ד אמינא כיון דבכבוד בר קמלא
הוא בשוגג נמי ליגלי קמ"ל: הכל גולין על ידי ישראל וכו': הכל גולין על ידי
ישראל לאיתויי מאי לאיתויי עבד וכתיב תנינא להא דת"ד עבד וכתיב גולה
ולוקה ע"י ישראל וישראל גולה דקמליה ולוקה דלמיה אלא ישראל גולה ולוקה
ע"י כותי בשלמא גולה דקמליה אלא לוקה אמאי דלטייה ונשיא בעמך
לא תאור "בעושה מעשה עמך אלא אמר רב אחא בר יעקב כגון שהעיד
בו והוום דכוותיה גבי עבד שהעיד בו והוום עבד בר עדות הוא אלא
אמר רב אחא ברביה דרב איקא הכא במאי עסקינן כגון שהכהו הכאה
שאין

אשה דכתיב וימיה טען וקחו לנשים נשים כך חייב ללמדו אומנות: **מכה נפש.** גבי הורג כשגגה כתיב לנפש נפש
למכה אביו. שלא חייב גלות אלא לנמי שהכאתו מלמיה כששגגה שאליו חייב עליו אלא אם כן הרגו יאל מכה אביו שהוא חייב עליו מיתה
כחבורה בעלמא וקא ס"ד דממעט ליה מגלות אפילו הרגו: **לרבן שמעון דאמר.** כשהגדירין כפ' ד' מיתות (דף מט): חנק חמור מסייף
ולדידיה ההורג את אביו כחנק דמתן (שם דף סא). מי שנחמייב ד' מיתות כ"ד יודין כחמורה וההורג אביו חייב שתי מיתות שהעושה
חורה כשכזיב מן הנחנקין הן והמכה נפש מן הנחרגין וכאן יש חבורת אביו ולר"ש דלמך חנק חמור אלא חייב מיתה שהעושה
חורה כחנק ועכשיו שהוא שוגג לא נמנה שגגתו לכפרה כגלות אלא נמנה חמורה כפרה לשגגת סייף שהוא קלה לא נמנה
כפרה לשגגת חנק: **ולרבנן דאמרי סייף חמור מחנק הורג אביו שגגת סייף הוא.** שהרי אילו מוד היה יודין כחמורה שהיא
למכה אביו ולא להורגו קא ממעט אלא בעושה בו חמורה בשוגג: **לוקה דלטייה.** ואמרין [בשבושנות] (דף לה). המקלל את
חבירו עונב נלא מעשה אמתא כמה ה"ד המקלל דיין ונשיא ונשיא (סנהדרין דף טו.): **הסעיד** כו'. שהוא חייב מלקות:
שאין

מה חריש רשות כו'. ולא דבר הכתוב אלא לענין שנת. כדכתיב כיה ויחיס השביעי משנות, נחריס ונקציר משנות. נא ללמדנו
מה חריש אין לן חריש של מזהו. ואפילו לרוב עומר ופמי הלחם, שהרי אם מלא חריש אינו חרוש, ואינו אומר לך בשנת,
אף קציר שאני אומר לך, יצא קציר העומר שהוא מצוה. שאפילו מלא קצור מזהו לקצור (שם)
דכתיב קציר מזהו חריש (מ"ח דף טו.) עין לן ללמד מלאן עושה את השבת (ו"ה טו.)
וישראל גולה על ידיהן לאיתויי עבד וכתיב גולה ע"י ישראל אם הרגו ואם קללו לוקה מרכיב נשיא בעמך לא תאור. ישראל גולה ע"י עבד וכתיב אם הרגו ואם דברו הבאה